

Libreto expozice Berounské keramiky

(příloha výtvarného návrhu)

Koncepce prostoru domu i přilehlého okolí vychází z principu kruhu. Vytlačování hlíny v krouživém pohybu je základem keramické techniky a řešení interiéru, ulice před domem a zahrady vychází ze soustředných kružnic. Středem kruhu je bašta se dvěma výstavními prostory, v centru kruhu v 1. np se nachází rekonstrukce archeologické situace s projekcí - pec s ožívající historií, ve 2. np je v centru umístěn džbán Šimona Nemazala na točně, evokující hrnčířský kruh.

Vertikální členění výstavních prostor směřuje od materiálu coby základu k dekoraci. Motivy přítomné ve výstavních prostorech zdůrazňují tento vertikální kvalitativní vzestup: země – hlína, přetváření hlíny, otisky, vypalování, zdobení. 1. np představuje především tvarosloví (v dílně hlína i tvar získává), ve 2. np je dominantní ornamentika. Zdi proti oknům v 1. np zdobí sgrafita na představených deskách s motivy rukou zpracovávajících hlínu (na kruhu). V 2. np jsou kvýzdobě stěn využity ornamenty z berounského zboží jako šablony pro dekorativní pruhy. Popisky s texty jsou na zdech na hliněných (keramických) tabulkách (evokace klínopisu). Mobilář je dřevěný, je tvořen sochařskými stojany a kulatými židličkami a dále pracovními plochami dle určení jednotlivých místností.

Multifunkční prostor je koncipován kromě stálé expozice a dočasných výstav i pro využití pro kroužky keramiky, vaření, mateřské centrum (zahrada se zázemím v domku).

A Interiér

Vstup (místnost č. 103)

Recepční dřevěný pult se zasklenou vitrínou a se šuplíky na drobný prodej (dřevo), dva odkládací stolky ve tvaru střepů se 4 dřevěnými kulatými židlemi bez opěradla. Svítidla evokují střepy velkých nádob. Dekoraci tvoří předměty doplňkového prodeje. Na stěně je umístěn LCD televizor, součástí je PC, DVD.

Archeologická expozice (místnost č. 104)

Dominantním objektem je plastika – od Venuše ke džbánu, viditelná průhledem skrze dvoje dveře již od vchodu. V prostoru spočívající střepy nádoby ukrývají uvnitř sošku. Na protilehlé stěně výstavní panely, řešené jako tuhé otočné desky ve tvaru nádob - listy knihy se hřbetem (panty) na stěně. V knize lze listovat historií. Zdůrazněna lokální specifika – eneolitická šňůrová keramika se slámovým zdobením (Bacín). Nad průhledem do místnosti č. 105 (bašta) je umístěno horizontálně sgrafito - pec s vloženými hrnci.

Bašta (místnost č. 105)

Za sklem rekonstrukce nálezové situace hrnčířské pece s kachli po obvodu. Na skle je polopropustná fólie pro zadní projekci. Nad reálným reliktem pece ožívá v projekci život renesančních hrnčířů v krátké smyčce.

Dílna (místnost č. 106)

Hrnčířský kruh šprušlák, funkční hrnčířský kruh, přípravný stůl a dřevěné židle respektující princip kruhového uspořádání. Police (regál) na zeď na ukládání výrobků, sgrafito na představené stěně.

Expozice - Výstavní prostor - Dílna (místnost č. 107)

Poslední místnost je víceúčelový prostor/dílna, v rohu kachlová kamna, ve kterých je „ukryta“ funkční keramická pec, jednotlivé římsy kamen slouží jako výstavní plochy, místnost tak má už honosnější charakter. V jednotlivých kachlích jsou ztvárněny mikropříběhy, související s berounskou hrnčířskou

tradicí i současností (trhy). Jsou zde stoly, židle, regály, i zde na představené stěně je sgrafito. Součástí expozice je funkční umyvadlo s keramickým obkladem zdi.

Schodiště

Ze schodiště se otevře pohled do bašty ve 2. np.

Bašta se džbánem Šimona Nemazala (místnost č. 204)

Na točně za sklem džbán Šimona Nemazala. Točna je zdobena kovovou spirálou (efekt otáčející se spirály, pohyb vychází od džbánu), která odráží v odlescích světlo, nasvětluje džbán. Stěny místnosti kamenné.

Kuchyně - keramika každodennosti (místnost č. 203)

Kuchyňská kamna s kachlovým obkladem zdi, po zdech keramické formy na beránky, ryby, bábovky, pekáče. Keramické zásobníky na sůl, cukr, mouku, kávu. Stůl s deskou vyskládanou z dlaždiček, v nichž jsou zobrazeny dobové míry (odvozené často, jako v případě palce, stopy či lokte z lidského těla). Šuplíky s keramickými držátky. V rohu na podestě nad schodištěm evokace kuchyňské komory – skládku s keramickým zelňákem a jinými typickými skladovacími nádobami. Nad nádobami velká otevřená dřevěná deska – rozvodná skříň - s veškerým elektroinstalačním materiálem první poloviny 20. stol. z keramiky – šroubovací pojistky, pákový přepínač, izolátory, od kterých vedou dráty. Vedle smaltovaná cedule co dělat při úrazu el. proudem.

Schody na půdu (místnost č. 203.1)

Prostor půdy není v této fázi řešen. Úzké schodiště je ale viditelné prosklenými kuchyňskými dveřmi a je nasvíceno a zařízeno jako sci fi ulička ke hvězdám: prezentuje využití keramiky v high tech – lékařství, elektro, kosmonautika aj.

Dveře z kuchyně na půdu: 2 varianty – předznamenání high tech schodiště, tedy dveře do kosmické lodi s kulatým velkým okénkem, obležené keramickými izolačními prvky z raketoplánů (setkání napříč staletími) nebo dřevěné dveře respektující dobové zasazení kuchyně na přelom 19. a 20. stol. s prosklenými výplněmi, aby bylo možno nahlédnout na schodiště a do budoucnosti, i když půda ještě nebude zprovozněna.

Místnosti č. 205 a 206 jsou věnovány berounskému zboží a místní hrnčířské výrobě v dobách její největší slávy. Obě místnosti svou výzdobou evokují renesanci.

Berounské zboží, člověk a příroda, ornamentika (místnost č. 205)

Místnost zdobená třemi pásy šablon na zdech (nahore ptáčci, uprostřed lidé a dole zvířata, šablony vycházejí z ornamentů na berounské keramice). V prostoru skleněná vitrína – kruhová výseč pro vystavení exponátů. Výklenek věnovaný ornamentům, výzdobě, barevnosti, pigmentům a glazuře – dřevěný stůl a židle kulatá bez opěradla, nástěnné police. Stěnu vedle dveří zabírá velký reliéf – zvětšenina kachle s motivem Ráje (Adam, Eva, strom poznání).

Berounské zboží a svět / kinosál (místnost č. 206)

Stěna s okny, orientovaná do náměstí je věnovaná trhům. Výklenek zasklený, slouží jako výstavní vitrína v původní podobě vestavěné skříně, na zadní stěně zrcadlo, abychom případně objekty viděli i z odvrácené strany. Roh za dveřmi vyplňuje kruhová výseč s keramickou schematickým modelem - mapou Berouna a výrobních areálů a umístění hrnčířů. V protilehlém rohu kruhová výseč (respektuje naše vedení soustředných kružnic, tudíž jde o pohled od středu kruhu) znázorňující v keramickém modelu širší středoevropský kontext (vodní toky, znázorněná významná města) a zde je prezentováno rozšíření berounské keramiky na Pražský hrad, do jižních Čech, do Polabí a Německa, vždy v daném místě je umístěn model konkrétní reprezentativní nádoby, jejíž nálezy pochází z dané lokality. Uprostřed místnosti v dřevěné podlaze je vsazena keramická dlaždice s orientační růžicí sever, jih, východ, západ. Zeď zdobí malba – parafráze renesančního zpodobení Evropy jako ženy se

srdcem v Českých zemích, potažmo v Berouně, místo žezla drží Nemazalův džbán. Shoda tvaru ženské postavy s tvarem dekorativní ženské figury na berounské keramice.

Možnost využívat prostor jako kinosál – omyvatelné stohovatelné židle s opěrkou, přenosné promítací plátno.

Galerie (místnost č. 202)

Prostor pro dočasné výstavy, prezentaci tvůrců přechází i na verandu. Dvě stěny bez oken zabírá dřevěná konstrukce s proutěným výpletem, na kterou je možné zavěšovat police pro vystavované objekty. Protilehlé dvě stěny s okny a k verandě jsou čistě vymalované šedo-bíle a slouží jako odlišný prostor pro vystavování.

Pavlač (místnost č. 201)

Součástí pavlače je stávající nika s dřevěnou vitrínou zapuštěnou do zdi. V rámci interiéru budou vyrobeny a osazeny na tuto niku dřevěná dvířka se skleněnou výplní.

A.1 Ostatní

- součástí expozice bude opatření vnitřních parapetů oken v 1. a 2. np keramickým obkladem
- součástí expozice bude úprava štukového povrchu meziokenních prostor v 1. a 2. np pro expoziční využití (úpravou bude zajištěn omyvatelný povrch)

B Dvorek

Dvorek je vyhrazen prezentaci uměleckých děl z keramiky a dále je zde prostor pro vystavování exteriérových plastik.

Součástí dodávky interiéru bude dřevěný žebřík pro vstup na půdičku nad sociálním zařízením.

C Exteriér

Na fasádě je umístěný vývěsní štít – kovářská práce dle návrhu autora libreta. Stěnu ke dvorku, vedle vstupu tvoří velký reliéf – kachel s vyobrazením papouška a nápisem, jeho negativ – forma je vsazen do protější zdi zahrady (zahradního domku).

Expozice dále obsahuje

a) exponáty sesbírané a repliky - je součástí dodávky:

keramické výrobky: formy na beránky, ryby, bábovky, pekáče, hrnce, zelňáky, džbány, keramické zásobníky na sypké potraviny (sůl, cukr, mouku, kávu) a jiné typické skladovací nádoby na potraviny, staré kuchyňské potřeby (naběračky, hrnky, šťouchadla na brambory) apod., keramické mýdelníky, háčky, drobné koupelnové zařízení

b) exponáty vypůjčené z muzeí a galerií – není součástí dodávky